

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-10-02/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 – Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Witold Wilk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86736 z dnia 10 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2)
Jednostka kontrolowana	TAURON Wytwarzanie Spółka Akcyjna, ul. Lwowska 23, 40 – 389 Katowice, regon 276 854 946, zwana w dalszej części wystąpienia „Spółką”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezes Zarządu Spółki Stanisław Tokarski. (dowód: akta kontroli str. 3 – 18)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę ogólną sformułowano w odniesieniu do głównego celu kontroli, tj. oceny efektów ekologicznych, w tym rozliczenia finansowego i rzeczowego dofinansowanego zadania inwestycyjnego. Spółka osiągnęła efekt rzeczowy w postaci wybudowanego kotła fluidalnego na biomasę wraz z instalacją składowania i podawania biomasy, pozwalający na osiągnięcie zamierzonego efektu ekologicznego. W wyniku realizacji zadania nastąpiło trwałe wyłączenie z eksploatacji kotła pyłowego. Realizacja przedsięwzięcia została rozpoczęta i zakończona w terminach określonych w umowie, a środki otrzymane w ramach udzielonej pożyczki zostały w całości wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone w wymaganym terminie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Efekty ekologiczne i rzeczowe dofinansowanego przedsięwzięcia, w tym rozliczenie finansowe.

Opis stanu faktycznego

W dniu 25 października 2010 r. Spółka zawarła z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach² umowę pożyczki, na podstawie której Fundusz udzielił środki w kwocie 40,0 mln zł na dofinansowanie zadania pn.: „Budowa jednostki wytwórczej OZE³ w PKE SA Elektrowni Jaworzno III – Elektrowni II”.⁴ Pożyczka ta została udzielona w ramach regionalnej pomocy publicznej, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Zwanym w dalszej części wystąpienia „Funduszem”.

³ Odnawialne źródła energii.

⁴ Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 401,2 mln zł, a planowany – 425,0 mln zł.

2006 r. w sprawie ustanowienia programu pomocowego w zakresie regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska.⁵

(dowód: akta kontroli str. 19 – 37)

Postanowienia umowy pożyczki nie określały zasad wyboru wykonawcy zadania inwestycyjnego. Wykonawca zadania został wyłoniony przez Spółkę w przetargu nieograniczonym.

(dowód: akta kontroli str. 19 – 37, 262 – 263)

Zgodnie z umową⁶, Fundusz zobowiązał się przekazać pożyczkę w trzech ratach, po przedstawieniu przez Spółkę rozliczenia z wykonania danego etapu zadania wraz z uwierzytelnionymi kserokopiami faktur. Pierwszą ratę w kwocie 10,0 mln zł do 17 grudnia 2010 r., drugą - w kwocie 15,0 mln zł do 27 czerwca 2011 r. i ostatnią – w kwocie 15,0 mln zł do 1 kwietnia 2012 r. Przekazanie przez Fundusz poszczególnych rat pożyczki nastąpiło w terminach i w kwotach określonych w umowie.⁷ Spółka w dniach: 16 grudnia 2010 r., 17 czerwca 2011 r. i 16 marca 2012 r. złożyła w Funduszu sprawozdania rozliczające poszczególne raty udzielonej pożyczki, załączając kserokopie protokołów odbioru robót, faktur za wykonane usługi oraz potwierdzenia ich zapłaty. Zadanie inwestycyjne zrealizowano zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym.

(dowód: akta kontroli str. 19 – 37, 50 – 159, 164 – 166, 263)

Stosownie do postanowień umowy pożyczki, w wyniku realizacji zadania miał zostać osiągnięty efekt rzeczowy w postaci wybudowanego kotła fluidalnego na biomasę wraz z instalacją składowania i podawania biomasy oraz efekt ekologiczny polegający na zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery (pył – 854 kg/a, SO₂ – 11.240 kg/a, CO – 2.676 kg/a, CO₂ – 2.031.920 kg/a) i wytworzeniu minimum 360 000 MWh rocznie energii elektrycznej ze spalania biomasy. W umowie wyznaczono datę osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego na 31 grudnia 2012 r. Efekt rzeczowy zadania został osiągnięty w terminie wskazanym w umowie. Efekt ekologiczny w postaci zmniejszenia emisji został określony w jednostkach masy na rok, dlatego pełna ocena jego osiągnięcia będzie możliwa po upływie pełnego roku pracy bloku⁸.

Odnosnie efektu ekologicznego, pierwszy pomiar potwierdzający spełnienie warunków określonych w pozwoleniu zintegrowanym należy wykonać do 30 czerwca 2013 r., natomiast do 30 kwietnia 2014 r. należy dostarczyć dokumenty potwierdzające wielkość rocznej produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Efektem ekologicznym było również trwałe wyłączenie z eksploatacji kotła pyłowego PK-10p nr 4 wraz z elektrofiltrem K-4 i przynależnymi urządzeniami, które nastąpiło 23 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 19 – 37, 139 – 159)

Spółka, pismem z 23 maja 2013 r., zwróciła się do Funduszu z prośbą o zmianę terminu wykonania pomiarów potwierdzających spełnienie warunków określonych w pozwoleniu zintegrowanym (proponując nowy termin – 31 marca 2014 r.) oraz nowy termin na dostarczenie dokumentacji potwierdzającej wielkość produkcji energii elektrycznej (proponując 31 stycznia 2015 r.). W uzasadnieniu Spółka

⁵ Dz. U. Nr 246, poz. 1795 ze zm.

⁶ Umowa pożyczki z 25 października 2010 r. wraz z aneksem nr 1 z 23 marca 2011 r. oraz aneksem nr 2 z 29 grudnia 2011 r. Zmiany postanowień umowy pożyczki zawarte w ww. aneksach dotyczyły wyłącznie terminów przekazania i liczby rat udzielonej pożyczki, przy czym termin przekazania ostatniej raty nie uległ zmianie.

⁷ Pierwszą ratę Spółka otrzymała 17 grudnia 2010 r., drugą – 27 czerwca 2011 r. i trzecią – 30 marca 2012 r.

⁸ Z uwzględnieniem okresu optymalizacji procesu produkcji energii.

podała, że w początkowym okresie eksploatacji występuje konieczność przeprowadzenia dalszych optymalizacji całego procesu produkcji energii elektrycznej. Ze względu na złożoność jednostki wytwórczej oraz zastosowane paliwo okres optymalizacji jest dłuższy niż w przypadku typowych jednostek wytwórczych. Spółka wskazała, że w pierwszym okresie eksploatacji pojawiają się również drobne usterki urządzeń niepowodujące zagrożenia dla pracy bloku jednak wymagające jego postoju w celu umożliwienia ich usunięcia w ramach posiadanych gwarancji. W odpowiedzi na prośbę, 12 czerwca 2013 r., Zarząd Funduszu wyraził zgodę na zmianę postanowień umownych dotyczących terminu potwierdzenia uzyskania efektu ekologicznego w zakresie wnioskowanym przez Spółkę.

(dowód: akta kontroli str. 161 – 163)

Pismem z 28 stycznia 2013 r. Spółka przedstawiała Funduszowi końcowe sprawozdanie rozliczające całość środków przekazanych w ramach udzielonej pożyczki, w załączeniu przekazując końcowy protokół odbioru robót i przekazania do eksploatacji przedmiotowej inwestycji, decyzję Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Jaworznie z 14 grudnia 2012 r. udzielającą pozwolenia na użytkowanie jednostki wytwórczej OZE, dokumenty potwierdzające trwałe wyłączenie z eksploatacji kotła pyłowego PK-10p nr 4 wraz z elektrofiltrem K-4 i przynależnymi urządzeniami, oświadczenie o ujęciu w księgach rachunkowych Spółki przedmiotowej inwestycji (dowody OT w liczbie 247 oraz dowody OTU w liczbie 43 na łączną kwotę 400,2 mln zł). Spółka w całości wykorzystała otrzymaną pomoc finansową zgodnie z przeznaczeniem. Rozliczenie końcowe sporządzono w terminie wynikającym z umowy. Fundusz przyjął ww. rozliczenie.

(dowód: akta kontroli str. 19 – 37, 113 – 159, 164 – 166, 263)

Założone we wniosku o dofinansowanie parametry techniczne wybudowanej jednostki wytwórczej OZE zostały zrealizowane. Spółka posiada nowy kocioł fluidalny dla bloku energetycznego o mocy 50 MW wraz z przynależną infrastrukturą, w całości opalany biomasą pochodzenia leśnego i rolnego.

(dowód: akta kontroli str. 176 – 226, 263 – 276)

Fundusz nie przeprowadzał kontroli na miejscu realizacji zadania, natomiast weryfikował nadsyłane przez Spółkę dokumenty potwierdzające wykonanie zadania (sprawozdanie, protokoły odbioru robót, faktury i potwierdzenia ich zapłaty).

(dowód: akta kontroli str. 263)

Zabezpieczeniem umowy pożyczki były dwa weksle własne in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawione przez TAURON Polska Energia SA oraz oświadczenie Spółki, w formie aktu notarialnego, o poddaniu się egzekucji do kwoty 45,2 mln zł. Stosownie do postanowień umowy, pożyczka powinna zostać spłacona w 40 ratach (każda w wysokości 1,0 mln zł wraz z należnymi odsetkami⁹) w okresach kwartalnych, a pierwszą ratę należy spłacić do 1 kwietnia 2013 r.

Spółka 2 kwietnia 2013 r., tj. w terminie wynikającym z umowy, dokonała spłaty pierwszej raty pożyczki wraz z należnymi odsetkami.¹⁰

Postanowienia umowy pożyczki nie przewidywały możliwości jej umorzenia.

(dowód: akta kontroli str. 19 – 37, 167 – 174)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁹ Stopa oprocentowania pożyczki wyniosła w stosunku rocznym 0,6 stopy bazowej, ustalonej przez Komisję Europejską do obliczania pomocy publicznej w dniu 1 stycznia każdego roku, powiększonej o cztery punkty procentowe.

¹⁰ Łączna kwota spłaconej raty wyniosła 1 229 333,33 zł, z tego 1 000 000,00 zł – kapitał i 229 333,33 zł – odsetki.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 11 lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Witold Wilk
Specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Piotr Miklis

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.